

Sectie België - Cambodja/Myanmar/Thailand/**Vietnam**

van 7 tot 11 maart 2019

Bezoek van een delegatie van de sectie België-Vietnam van de IPU aan Vietnam

SAMENSTELLING VAN DE DELEGATIE:

- de heer Georges Dallemagne, voorzitter van de sectie België-Vietnam van de IPU,
- de heer Andries Gryffroy, lid van de sectie België-Vietnam van de IPU,
- de heer Patrick Prévot, lid van de sectie België-Vietnam van de IPU,
- de heer Jean-Jacques Flahaux, lid van de sectie België-Vietnam van de IPU,
- de heer Liêm Dang-Duy, secretaris van de sectie België-Vietnam.

Context van het bezoek

Op uitnodiging van de heer Bùi Sy Loi, voorzitter van de Belgisch-Vietnamese vriendschapsgroep, bezocht een delegatie van de IPU-sectie Vietnam van 7 tot 11 maart. Dit bezoek lag in het verlengde van de nauwe betrekkingen tussen België en Vietnam. De twee landen vierden dit jaar het 45-jarige bestaan van hun bilaterale diplomatieke betrekkingen en het 40-jarige bestaan van hun bilaterale samenwerking. In oktober 2018 was het bezoek aan België van de eerste minister van Vietnam, Nguyễn Xuân Phúc, de gelegenheid voor beide regeringen om een akkoord te ondertekenen betreffende een strategisch partnerschap in de landbouwsector, alsook een protocolakkoord over de samenwerking tussen Vietnam en Vlaanderen.

Donderdag 7 maart 2019

Op donderdag 7 maart werd er een ontbijtvergadering georganiseerd in aanwezigheid van:

- de heer Paul Jansen, ambassadeur, en zijn medewerkers, mevrouw Anke Van Lancker (Deputy Head of Mission) en de heer Ivo Hooghe (First Secretary, Development Cooperation),
- mevrouw Krista Verstraelen (Enabel).

Na de uiteenzetting van het programma van de missie door ambassadeur Jansen belichtte mevrouw Krista Verstraelen de activiteiten van Enabel in Vietnam¹, alsook de verschillende programma's die op touw gezet werden. Ze wees erop dat het milieu en de natuurlijke hulpbronnen in Vietnam zwaar onder druk zijn komen te staan door de snelle verstedelijking,

---

¹ BTC/Enabel is sinds augustus 2000 in Vietnam aanwezig.

sociaal-economische ontwikkeling en industrialisering in het land. Daarnaast wordt het land ook geconfronteerd met de klimaatverandering en de uitdagingen die daarmee gepaard gaan. De programma's van Enabel spitsen zich dan ook voornamelijk toe op waterbeheer en sanering², alsook op capaciteitsopbouw en goed bestuur.

In juni 2019 zal de gouvernementele samenwerking met Vietnam overigens eindigen en zullen de betrekkingen voortgezet worden op basis van investerings- en handelspartnerschappen.

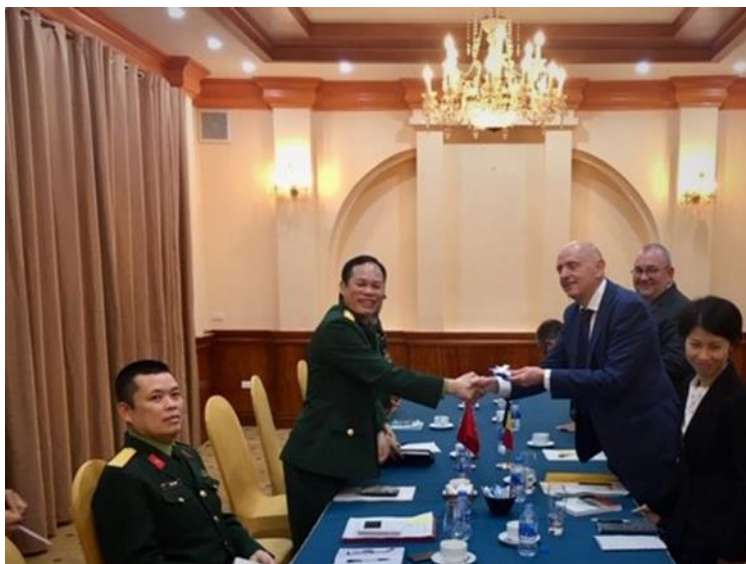
***

Vervolgens begaf de delegatie zich naar het Defence Ministry's Institute of International Relations, waar ze onthaald werd door kolonel Nguyen Thanh Dong en zijn team. Daar werd er van gedachten gewisseld over de volgende onderwerpen:

- de betrekkingen tussen Vietnam en China: ondanks het geschil betreffende de Zuid-Chinese Zee hebben de twee landen hun samenwerking op heel wat gebieden versterkt (defensie, zeevaartpolitie, economische ontwikkeling);
- de situatie in de Zuid-Chinese Zee: de landsgrenzen tussen Vietnam en China worden door beide landen erkend, maar de soevereiniteit in de Zuid-Chinese Zee blijft een bron van conflicten. Ondanks het arrest van 12 juli 2016 waarin het Permanent Hof van Arbitrage in Den Haag oordeelt dat China zonder juridische grondslag zones van de Zuid-Chinese Zee bezet, hoopt Vietnam dit geschil nog steeds op te lossen door de dialoog, in overeenstemming met het internationale recht³. Vietnam blijft bovendien de onderhandelingen over een gedragscode bij de ASEAN steunen;
- de samenwerking tussen België en Vietnam, onder meer op het vlak van ontwikkelingssamenwerking en defensie;
- de positie van Vietnam in de regio (het belang van het bijdragen tot de stabiliteit van de regio) en op het internationale toneel (onder meer via de deelname van Vietnam aan de VN-vredeshandhavingsoperaties in Zuid-Sudan).
- de problematiek van de met Agent Orange verontreinigde bodem.

² De verschillende projecten in het kader van "Watermanagement Climate Change" maken 3/5 uit van het totale budget van Enabel in Vietnam.

³ Op dit moment is Vietnam niet van plan hoger beroep in te stellen bij het Permanent Hof van Arbitrage in Den Haag (PHA) omdat het vaststelt dat China de uitspraak van het PHA niet erkent en niet aanvaardt.

****

Tijdens de lunch onderhield de delegatie zich met een aantal verenigingen die actief zijn op het vlak van de bescherming van het milieu en de rechten van de mens:

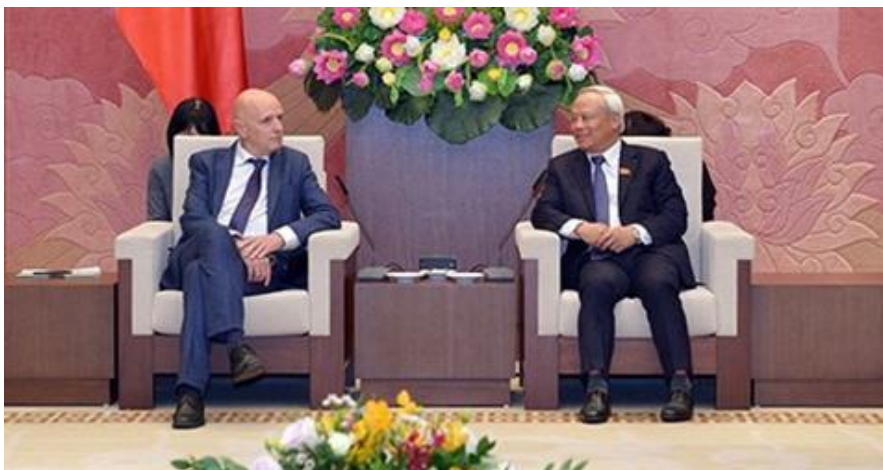
- mevrouw Do Van Nguyet – Director Live & Learn for Environment and Community,
- mevrouw Vo Thi Xuan Quyen – Communication Manager, GreenID,
- de heer Thai Thi Minh – Regional Director, Rikolto Int’l Vietnam,
- de heer Hoang Viet, WWF – Program Coordinator, Climate Change.

De verenigingen zetten kort hun activiteiten uiteen, en wezen ook op de moeilijkheden waarmee ze in hun dagelijkse werking geconfronteerd worden, onder meer doordat hun bewegingsvrijheid ingeperkt wordt (bijvoorbeeld door de inwerkingtreding van een nieuwe wet inzake cyberveiligheid).

****

In de namiddag bezocht de delegatie de Nationale Wetgevende Vergadering. Daar werd ze ontvangen door de heer Bui Sy Loi, voorzitter van de Belgisch-Vietnamese vriendschapsgroep, en de heer Uong Chu Luu, ondervoorzitter van de Nationale Wetgevende Vergadering.

Tijdens die twee gesprekken werden de volgende onderwerpen aangesned:

- vooreerst werd de balans opgemaakt van de samenwerking tussen België en Vietnam. Beide partijen uitten hun tevredenheid over de ontwikkeling van de relaties in het kader van de bilaterale samenwerking op het politieke, economische, culturele, educatieve en wetenschappelijke vlak. De Belgische delegatie benadrukte dat die samenwerking ondanks het feit dat de gouvernementele samenwerking met Vietnam eind 2019 ten einde loopt, wel degelijk voortgezet zal worden, maar dan in een andere vorm (decentrale samenwerking, universitaire samenwerking);
- de heer Bùi Sy Loi en de heer Uông Chu Luu benadrukten het politieke belang van het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Vietnam (EVFTA) en de investeringsbeschermingsovereenkomst voor Vietnam. Daarop gaf de Belgische delegatie nogmaals aan dat zij de ratificatie van die twee overeenkomsten steunt, maar ze wees er ook op dat Vietnam de noodzakelijke hervormingen moet doorvoeren (onder meer in het kader van de ratificatie van een aantal verdragen van de IAO) en dat het land in voorkomend geval een aantal vragen van het Europees Parlement moet beantwoorden in verband met de naleving van de sociale en milieunormen;
- beide partijen beaamden dat het belangrijk was om samen te werken op het niveau van de VN en ook via de dialoog tussen de ASEAN en de EU om het hoofd te bieden aan de uitdagingen op het vlak van de klimaatverandering, de internationale veiligheid en de tenuitvoerlegging van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling. In 2020 zullen beide landen overigens de gelegenheid hebben om nauw samen te werken in de Veiligheidsraad. Vietnam heeft zich immers kandidaat gesteld voor een zitje als niet-permanent lid van de VN-Veiligheidsraad voor de periode 2020-2021 en die kandidatuur zou door de Algemene Vergadering in juni 2019 aangenomen worden;
- in het kader van de erg gespannen geopolitieke context in de Zuid-Chinese Zee betuigde de Belgische delegatie haar steun aan Vietnam in het geschil met China;
- tot slot verbonden de leden van de parlementaire vriendschapsgroepen van beide landen zich ertoe hun samenwerkings- en uitwisselingsactiviteiten voort te zetten en te onderhouden, en als tussenpersonen te fungeren om de bilaterale betrekkingen en de samenwerking tussen beide assemblees te versterken. In dat opzicht werden de doelstellingen besproken van het volgende bezoek aan Brussel van mevrouw Nguyễn Thị Kim Ngân, voorzitter van de Nationale Vergadering van Vietnam.

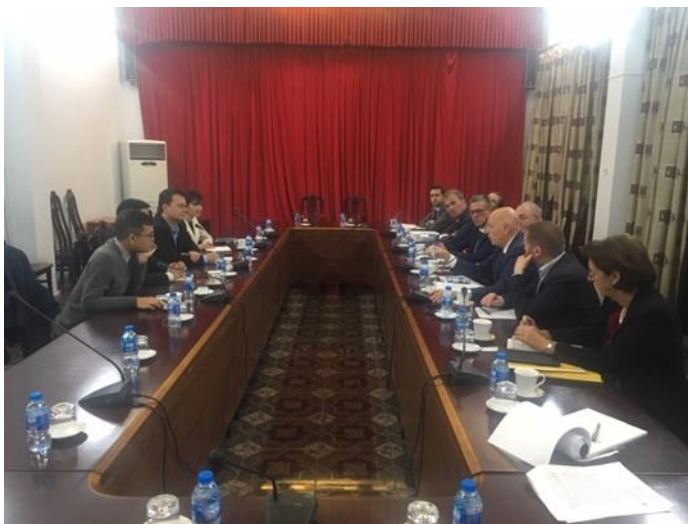
Na een rondleiding in de Nationale Vergadering nodigde de heer Bùi Sy Loi, voorzitter van de Belgisch-Vietnamese vriendschapsgroep, de delegatie uit voor een diner.

Vrijdag 8 maart 2019

Op vrijdag 8 maart 2019 vond er in de voormiddag een ontmoeting plaats met mevrouw Anne Lange, algemeen afgevaardigde van *Wallonie-Bruxelles* in Vietnam, die een overzicht gaf van de lopende programma's in Vietnam. Die programma's worden door een gemengde commissie bepaald en hebben betrekking op de gezondheidszorg (opleiding van huisartsen), de logistiek (haven van Da Nang) en de landbouw (biopesticiden en garnalenkweek). Ook het belang van de universitaire samenwerking werd benadrukt, net als dat van de toekenning van studiebeurzen aan Vietnamese studenten.

***

Vervolgens begaf de delegatie zich naar de *Diplomatic Academy of Vietnam*⁴. Bij de gesprekken daar kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Vietnam beschouwt de stabiliteit in de regio als een prioritaire doelstelling. Het land wil zijn buitenlandbeleid ook verder ontwikkelen en zijn imago versterken als belangrijke partner die een rol kan spelen in het behoud van die stabiliteit. Zo vond op 28 februari 2019 de topontmoeting tussen de staatshoofden Trump en Kim Jong-un plaats in Vietnam. Op middellange termijn wil Vietnam zijn integratie in het multilaterale systeem voortzetten, onder meer door in 2020 het voorzitterschap van de ASEAN waar te nemen en door in de periode 2020-2021 als niet-permanent lid te zetelen in de VN-Veiligheidsraad. De Vietnamese regering wil het 'Chinese model'⁵ niet overnemen;
- Vietnam heeft al 17 vrijhandelsakkoorden ondertekend. Het handelsbeleid van het land sluit aan bij de strategie van integratie in de wereldeconomie. Ook de voortgang van de ratificatieprocedure voor het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Vietnam (EVFTA) werd besproken;
- de uitdagingen van de klimaatverandering vallen niet te miskennen, en de bijzondere toestand in de Mekongdelta is verontrustend. In die streek wordt meer dan de helft van de nationale rijstooft geproduceerd, terwijl het gebied te kampen heeft met een dubbele dreiging, enerzijds doordat China, Laos en Cambodja stroomopwaarts stuwdammen bouwen en reservoirs aanleggen en anderzijds door de stijging van de zeespiegel waardoor een deel van de delta onder water komt te staan en het water verzilt. Tot op heden is er in de Mekong River Commission (MRC) nog geen oplossing uit de bus gekomen, onder meer doordat China en Myanmar niet vertegenwoordigd zijn in die commissie;
- Vietnam heeft ook de energietransitie ingezet door de ontwikkeling van wind- en zonne-energie om de milieu-impact van de steenkoolcentrales terug te dringen.

***

⁴ De in 1959 opgerichte *Diplomatic Academy of Vietnam* is een openbare instelling die onder het Vietnamese ministerie van Buitenlandse Zaken valt. Aan deze instelling worden de diplomaten opgeleid en de human resources die belast zijn met de internationale betrekkingen van Vietnam.

⁵ Volgens de Vietnamese gesprekspartners wil China zich niet integreren in het internationale systeem, maar het wel wijzigen in zijn voordeel om in 2049 de grootste wereldmacht te worden.

Daarna werd de delegatie ontvangen door de heer Vu Tien Loc, voorzitter van de *Vietnam Chamber of Commerce & Industry* (VCCI). Daarbij werd er voornamelijk gesproken over het belang van de ratificatie van het EVFTA voor beide partijen en over de business- en investeringsopportuniteiten voor Belgische bedrijven in Vietnam.

Dit thema kwam ook uitvoerig aan bod tijdens de lunch in de ambtswoning van de ambassadeur in aanwezigheid van:

- de heer Bruno Angelet – Ambassadeur van de EU-delegatie,
- mevrouw Axelle Nicaise – Deputy Head of Mission EU Delegation (political section),
- mevrouw Miriam Garcia Ferrer – Head of Trade Section EU Delegation,
- de heer Denis Brunetti – Co-Chairman EuroCham,
- de heer Jan Segers – Chairman of BeluxCham,
- de heer Yvain Salmon - Economic Diplomacy Advisor.

****

Aan het eind van de namiddag bezocht de delegatie nog de bierbrouwerij C-Brewmaster, die door Ludo Drijbooms werd opgericht. Tijdens een informeel diner ontmoette de delegatie verschillende leden van de Belgische gemeenschap in Hanoi.

Zaterdag 9 maart 2019

Op 9 maart nam de delegatie in de voormiddag het vliegtuig naar Can Tho⁶ voor een tweedaags bezoek aan de Mekongdelta. De stad Can Tho ligt in het hart van de 'rijstschuur' van Vietnam. Meer dan 50% van de rijstogst, 65% van de aquacultuurproductie, 70% van de fruitproductie, 95% van de voor de export bestemde rijst en 60% van de voor de export bestemde vis komen uit de Mekongdelta.

De delegatie trok naar de universiteit van Can Tho. Er studeren bijna 50.000 studenten aan die universiteit, waar verscheidene studierichtingen worden aangeboden (met uitzondering van geneeskunde). De Belgische universitaire samenwerking steunt verschillende projecten op het gebied van landbouw, aquacultuur en milieu. Die projecten moeten de regio helpen de landbouw te diversifiëren (uitbreiding van de teelt van tropisch fruit), de duurzame pangasiuskweek te ondersteunen of de garnaalproductie te verbeteren in het licht van de verzilting van de Mekongdelta. Dankzij de interuniversitaire samenwerking konden er een gemeenschappelijk programma voor masters in de wetenschappen en een op onderzoek op het stuk van bio- en voedingswetenschappen gebaseerd onderwijsprogramma worden uitgewerkt.

Tevens bezocht de delegatie het *Research Institute for Climate Change* (Dragon Institute). Dat instituut hangt af van de universiteit van Can Tho en moet een center of excellence worden voor de research en de opleiding op het gebied van de impact van de klimaatverandering op de grote rivierdelta's. Directeur Nguyen Hieu Trung zette de uitdagingen van de klimaatverandering in de regio van de Mekongdelta uiteen (intense regenval gedurende korte perioden gevolgd door perioden van droogte, stijging van het waterpeil), en lichtte de bestaande research- en opleidingsprogramma's in dat domein toe.

's Avonds sprak de delegatie met een groot aantal Vietnamese gewezen beursstudenten. Het studiebeurzenprogramma was een van de succesvolste componenten van de samenwerking. Bijna 2.000 alumni hebben op die manier in België kunnen studeren, en sommigen onder hen werken ook nu nog samen met de Belgische universiteiten.

⁶ Website: <http://www.cantho.gov.vn/>

Zondag 10 maart 2019

In het gezelschap van de heer Thai Thi Minh (Rikolto⁷) bezocht de delegatie de coöperatie Thảng Lõi. Ze sprak er met rijstboeren. De rijstteelt is een belangrijke factor in de ontwikkeling van het sociale en economische leven. Meer dan 15 miljoen kleine boeren verbouwen rijst in de streek van de Mekong en de Rode Rivier, maar slechts een zeer klein aantal onder hen kan ook van die verbouw leven. Met de hulp van de coöperaties, de privésector en de overheid wil Rikolto inclusieve handelspraktijken ingang doen vinden in de rijstsector in Vietnam. Dit zijn de belangrijkste uitdagingen en moeilijkheden waarmee de rijstsector in Vietnam geconfronteerd wordt:

- door de hoge pesticideresiduconcentraties en het gebrek aan kennis over *good practices* in de landbouw is het voor de landbouwers moeilijk om een rendement te bereiken dat groot genoeg is om aan de marktvraag te voldoen;
- de boeren zijn zeer kwetsbaar voor de impact van de klimaatverandering;
- de kleine boeren zijn niet erg goed georganiseerd;
- de rijstproductie zoals ze nu is opgezet is een intensieve en milieuvriendelijke teelt;
- de rijstteelt gaat gepaard met een grote broeikasgasuitstoot;
- de traceerbaarheid van de Vietnamese rijst is zeer beperkt; de rijstbedrijven kunnen in de productieketen niet opklimmen tot welbepaalde kleine producenten.

Rikolto steunt de invoering van een productienorm en een betaalbare participatieve certificering om te garanderen dat de kleine boeren actief meewerken aan de transitie naar een duurzame rijstteelt. De strategie van Rikolto voor de verduurzaming van de rijstproductie bestaat in het versterken van de landbouworganisaties, zodat ze sterker staan als belangrijke economische partners voor de bedrijven en de supermarkten. In dat verband biedt Rikolto ook opleidingen aan om de ontwikkeling van inclusieve handelsrelaties op lange termijn tussen de bedrijven en de organisaties van kleine boeren te faciliteren.

---

⁷ Website: <https://www.rikolto.org/>

Maandag 11 maart 2019 (ochtend)

Na een beleefdheidsbezoek aan de gezagsdragers van de stad bezocht de delegatie de kathedraal van Ho Chi Minhstad. In Vietnam leven er bijna 8 miljoen christenen, en 1 miljoen van hen woont in Ho Chi Minhstad. De kathedraal werd van 1877 tot 1880 door de Fransen gebouwd en wordt momenteel gerestaureerd. Verscheidene Europese bedrijven werden voor die restauratiewerken geselecteerd, waaronder ook een Belgisch bedrijf. Alle fondsen voor de werken zijn afkomstig van lokale katholieken (zij brachten 6 miljoen dollar bijeen in 3 jaar tijd). De godsdienstvrijheid blijft weliswaar sterk aan banden gelegd in Vietnam, maar niettemin werd in september 2016 het *Catholic Institute of Vietnam* opgericht, en elk jaar worden er nieuwe parochies gevestigd.

****

De delegatie bezocht vervolgens het atelier van Mekong Quilts, een sociale onderneming die gesteund wordt door de ngo Mékong Plus⁸, en had een onderhoud met de heer Bernard Kervyn, oprichter van Mekong Plus, en de heer Georges Blanchard, directeur van Alliance Anti Traffic Vietnam:

- Mékong Plus is momenteel actief in 800 dorpen in Vietnam en Cambodja en ijvert voor gemeenschapsontwikkeling, d.i. ontwikkeling voor en in samenwerking met de lokale bevolking;
- Alliance Anti Traffic Vietnam (AAT)⁹ is een ngo die strijdt tegen de seksuele uitbuiting van Vietnamese vrouwen en minderjarige meisjes in Vietnam. AAT werkt in overleg met de autoriteiten in alle provincies van het land om slachtoffers van seksuele uitbuiting terug te halen.

Lunchen deed de delegatie ten slotte in een Belgische brasserie (<https://www.belgo.com.vn/>) met vertegenwoordigers van het AWEX en FIT en Belgische ondernemers die actief zijn in Vietnam. Deze laatsten onderstreepten de forse economische groei van Vietnam en de vele troeven die het land heeft: een binnenlandse markt van 90 miljoen inwoners, een gemiddelde leeftijd van de bevolking van 30 jaar, zeer lage arbeidskosten en een opkomende middenklasse. Vietnam is dus een zeer aantrekkelijk land, maar de Belgische ondernemers wezen toch ook op de logge bureaucratie en de vele vergunningen die men moet verkrijgen voor men een onderneming kan oprichten. Men dient zich dan ook terdege te laten adviseren (rol van de kamers van koophandel BeluxCham en EuroCham).

⁸ Dankzij de verkoop van artisanale producten kan Mekong Quilts werk verschaffen aan vrouwen die zo een handwerk kunnen uitoefenen (lonen, opleidingen, verzekeringen), 200 studiebeurzen financieren en bijdragen aan een klein reservefonds voor de door Mékong Plus gesteunde projecten. Website: <http://www.mekongplus.org/>.

⁹ Website: <https://allianceantitrafic.org/>